

במדבר פרק ו

(א) וַיְדַבֵּר יְקֹנֶק אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִפְלֵא לְנָדָר נָדָר נְזִיר לְהַזִּיר לִיקְוֹק: (ג) מִיֵּינָן וְשִׁכְרָ וְזִיר חֲמִץ יַיִן וְחֲמִץ שִׁכְרָ לֹא יִשְׁתֶּה וְכָל מִשְׁרֵת עֲנָבִים לֹא יִשְׁתֶּה וְעֲנָבִים לְחַיִּים וַיִּבְשָׁיִם לֹא יֹאכַל: (ד) כָּל יְמֵי נְזָרוֹ מִכָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִגִּפְּוֹ הֵינָן מִחֲרָצֵנִים וְעַד זֶה לֹא יֹאכַל: (ה) כָּל יְמֵי נְדָר נְזָרוֹ תַעֲרֵר לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ עַד מְלֵאת הַיָּמִם אֲשֶׁר יִזְיֵר לִיקְוֹק קֹדֶשׁ יִהְיֶה גֹדֶל פְּרַע שְׁעַר רֹאשׁוֹ: (ו) כָּל יְמֵי הַזִּירוֹ לִיקְוֹק עַל נֶפֶשׁ מֵת לֹא יָבֵא: (ז) לְאֲבִיו וְלֵאמֹו לְאֲחָיו וְלֵאחֹתוֹ לֹא יִטְמָא לָהֶם בְּמָתָם כִּי נָזַר אֱלֹהָיו עַל רֹאשׁוֹ: (ח) כָּל יְמֵי נְזָרוֹ קֹדֶשׁ הוּא לִיקְוֹק: (ט) וְכִי יָמוּת מֵת עָלָיו בְּפִתְעָ פִתְאֵם וְטִמָּא רֹאשׁ נְזָרוֹ וְגִלַּח רֹאשׁוֹ בַיּוֹם טְהָרְתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְנִגְלַחְתּוּ: (י) וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יָבֵא שְׁתֵּי תָרִים אוֹ שְׁנֵי בְנֵי יוֹנָה אֶל הַכֹּהֵן אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: (יא) וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶחָד לְחֻטָּאת וְאֶחָד לְעֹלָה וְכִפֵּר עָלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל הַנֶּפֶשׁ וְקִדַּשׁ אֶת רֹאשׁוֹ בַּיּוֹם הַהוּא: (יב) וְהַזִּיר לִיקְוֹק אֶת יְמֵי נְזָרוֹ וְהֵבִיא כֶּבֶשׂ בֶּן שָׁנָתוֹ לְאֶשֶׁם וְהִקְמִים הָרִאשֹׁנִים יִפְלוּ כִּי טִמָּא נְזָרוֹ: (יג) וְזֹאת תּוֹרַת הַנְּזִיר בַּיּוֹם מְלֵאת יְמֵי נְזָרוֹ יָבֵא אֹתוֹ אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: (יד) וְהִקְרִיב אֶת קֶרְבָּנוֹ לִיקְוֹק כֶּבֶשׂ בֶּן שָׁנָתוֹ תְּמִים אֶחָד לְעֹלָה וְכֶבֶשׂ אֶחָד בֵּת שָׁנָתָה תְּמִימָה לְחֻטָּאת וְאֶל אֶחָד תְּמִים לְשִׁלְמִים: (טו) וְסַל מְצוֹת סֹלֶת חֶלֶת בְּלוּלֹת בְּשֶׁמֶן וְרִקְיָקִי מְצוֹת מִשְׁחִים בְּשֶׁמֶן וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם: (טז) וְהִקְרִיב הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְקֹנֶק וְעָשָׂה אֶת חֻטָּאתוֹ וְאֶת עֹלָתוֹ: (יז) וְאֶת הָאֵיל יַעֲשֶׂה זָבַח שְׁלָמִים לִיקְוֹק עַל סַל הַמְצוֹת וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶת מִנְחָתוֹ וְאֶת נִסְכּוֹ: (יח) וְגִלַּח הַנְּזִיר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אֶת רֹאשׁ נְזָרוֹ וְלָקַח אֶת שְׁעַר רֹאשׁ נְזָרוֹ וְנָתַן עַל הָאֵשׁ אֲשֶׁר תַּחַת זָבַח הַשְּׁלָמִים: (יט) וְלָקַח הַכֹּהֵן אֶת הַזָּרַע בְּשִׁלָּה מִן הָאֵיל וְחֶלֶת מִצָּה אֶחָת מִן הַסֶּל וְרִקְיָק מִצָּה אֶחָד וְנָתַן עַל כְּפֵי הַנְּזִיר אַחַר הַתְּגַלְחוֹ אֶת נְזָרוֹ: (כ) וְהִנִּיף אוֹתָם הַכֹּהֵן תְּנוּפָה לִפְנֵי יְקֹנֶק קֹדֶשׁ הוּא לַכֹּהֵן עַל חֲזָה הַתְּנוּפָה וְעַל שׁוֹק הַתְּרוּמָה וְאַחַר יִשְׁתֶּה הַנְּזִיר יַיִן: (כא) זֹאת תּוֹרַת הַנְּזִיר אֲשֶׁר יָדָר קֶרְבָּנוֹ לִיקְוֹק עַל נְזָרוֹ מִלְבַּד אֲשֶׁר תִּשְׁיֵג יָדוֹ כְּפִי נְדָרוֹ אֲשֶׁר יָדָר כִּן יַעֲשֶׂה עַל תּוֹרַת נְזָרוֹ:

הש"י
(ב) **כי יפלא** - יפריש. למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה, לומר לך שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין, שהוא מביא לידי ניאוף: **נדר נזיר** - אין נזירה בכל מקום אלא פרישה, אף כאן שפרש מן היין: **להזיר לה'** - להבדיל עצמו מן היין לשם שמים: (ג) **מיין ושכר** - כתרומתו מחמר חדת ועתיק, שהיין משכר כשהוא ישן: **וכל משרת** - לשון צביעה במים וכל משקה, ובלשון משנה יש הרבה אין שורין דיו וסמנים (שבת יז ב), נזיר ששרה פתו ביין (נזיר לד ב): (ד) **חרצנים** - הם הגרעינים: **זג** - הם קליפות שמבחוץ, שהחרצנים בתוכן כענבל בזוג: (ה) **קדוש יהיה** - השער שלו, לגדל הפרע של שער ראשו: **פרע** - נקוד פתח קטן לפי שהוא דבוק לשער ראשו, פרע של שער. ופירושו של פרע, גדול של שער, וכן את ראשו לא יפרע (ויקרא כא, ט), ואין קרוי פרע פחות משלושים יום: (ח) **כל ימי נזרו קדוש הוא** - זו קדושת הגוף מליטמא למתים: (ט) **בפתע** - זה אונס: **פתאום** - זה שוגג. ויש אומרים פתע פתאום דבר אחד הוא, מקרה של פתאום: **וכי ימות מת עליו** - באהל שהוא בו: **ביום טהרתו** - ביום הזאתו, או אינו אלא בשמיני שהוא טהור לגמרי, תלמוד לומר ביום השביעי, אי שביעי יכול אפילו לא הזה, תלמוד לומר ביום טהרתו: (י) **וביום השמיני יבא שתי תרים** - להוציא את השביעי. או אינו אלא להוציא את התשיעי, קבע זמן לקרבין וקבע זמן למקריבין, מה קרבין הכשיר שמיני ומשמיני והלאה, אף מקריבין שמיני ומשמיני והלאה: (יא) **מאשר חטא על הנפש** - שלא נזהר מטומאת המת, רבי אלעזר הקפר אומר שציער עצמו מן היין: **וקדש את ראשו** - לחזור ולהתחיל מנין נזירותו: (יב) **והזיר לה' את ימי נזרו** - יחזור וימנה נזירותו כבתחילה: **והימים הראשונים יפלו** - לא יעלו מן המנין: (יג) **יביא אתו** - יביא את עצמו, זה אחד משלשה אתים שהיה ר' ישמעאל דורש כן. כיוצא בו והשיאו אותם עון אשמה (ויקרא כב, טז), את עצמו, כיוצא בו ויקבור אותו בגיא (דברים לד, ו), הוא קבר את עצמו: (טו) **ומנחתם ונסכיהם** - של עולה ושלמים, לפי שהיו בכלל ויצאו לידון בדבר חדש שיטעינו לחם, החזירן לכללן שיטעינו נסכים כדן עולה ושלמים: **חלות מצות וריקיקי מצות** - עשר מכל מין: (יז) **זבח שלמים לה' על סל המצות** - ישחט את השלמים על מנת לקדש את הלחם: **את מנחתו ואת נסכו** - של איל: (יח) **וגלח הנזיר פתח אהל מועד** - יכול יגלח בעזרה, הרי זה דרך בזיון. אלא וגלח הנזיר לאחר שחיטת השלמים שכתוב בהן ושחטו פתח אהל מועד (ויקרא ג, ב), ספרי: **אשר תחת זבח השלמים** - תחת הדוד שהוא מבשלין בו, לפי ששלמי נזיר היו מתבשלין בעזרה, שצריך ליטול הכהן הזרוע אחר שנתבשלה ולהניף לפני ה': (יט) **הזרוע בשלה** - לאחר שנתבשלה: (כ) **קדש הוא לכהן** - החלה והרקיק והזרוע תרומה הן לכהן: **על חזה התנופה** - מלבד חזה ושוק הראויים לו מכל שלמים מוסף על שלמי נזיר הזרוע הזה, לפי שהיו שלמי נזיר בכלל ויצאו לידון בדבר החדש להפרשת זרוע הוצרך להחזירן לכללן לידון אף בחזה ושוק: (כא) **מלבד אשר תשיג ידו** - שאם אמר הריני נזיר על מנת לגלח על מאה עולות ועל מאה שלמים כפי נדרו אשר ידור כן יעשה מוסף על תורת נזרו: **על תורת הנזיר** - יוסיף ולא יחסר, שאם אמר הריני נזיר חמש נזירות על מנת לגלח על שלש בהמות הללו, אין אני קורא בו כאשר ידור כן יעשה:

אבן עזרא

(ה, לא) **תשא את עונה** - אם נטמאה. וטעם **ונקה האיש מעון** - כי אם עבר עליו רוח קנאה הנה היא אסורה לו שישכב עמה, והשוכב יש לו עון. יש אומרים, שטעם הסמך פרשת נזיר לפרשת סוטה, שיהיה לה בן נזיר אם לא נטמאה. ולפי דעתי כי נסמכה בעבור נזירת האשה, שהיא הפך המועלת, כי רובי העבירות סבתם היין. ואשה שלא תתקן שער ראשה איננה מבקשת להבעל: (ו, ב) **יפלא** - יפריש, או יעשה דבר פלא, כי רוב העולם הולכים אחר תאותם. נדר נזיר פיי נדר להיות נזיר, כי נזיר הוא תאר השם. וינזרו (ויקרא כב, ב) מגזרתו, שירחק מהתאות, ועשה זה לעבודת השם, כי היין משחית הדעת ועבודת השם. ובפרשת כי תצא מחנה (דברי כג, י) ארמוז לך סוד:

רמב"ן

(יד) וטעם החטאת שיקריב הנזיר ביום מלאת ימי נזרו, לא נתפרש. ועל דרך הפשט כי האיש הזה חוטא נפשו במלאת הנזירות, כי הוא עתה נזור מקדושתו ועבודת השם, וראוי היה לו שיזיר לעולם ויעמוד כל ימיו נזיר וקדוש לאלהיו, כענין שאמר (עמוס ב יא) ואקים מבניכם לנביאים ומבחוריהם לנזירים, השהו אותו הכתוב לנביא, וכדכתיב (לעיל פסוק ח) כל ימי נזרו קדוש הוא לה' והנה הוא צריך כפרה בשובו להטמא בתאוות העולם:

רמב"ם הלכות דעות פרק ג הלכה א

שמה יאמר אדם הואיל והקנאה והתאוה והכבוד וכיוצא בהם דרך רעה הן ומוציאין את האדם מן העולם, אפרוש מהן ביותר ואתרחק לצד האחרון, עד שלא יאכל בשר ולא ישתה יין ולא ישא אשה ולא ישב בדירה נאה ולא ילבש מלבוש נאה אלא השק והצמר הקשה וכיוצא בהן כגון כהני העובדי כוכבים, גם זה דרך רעה היא ואסור לילך בה, המהלך בדרך זו נקרא חוטא, שהרי הוא אומר בנזיר וכפר עליו מאשר חטא על הנפש, אמרו חכמים ומה אם נזיר שלא פירש אלא מן היין צריך כפרה המונע עצמו מכל דבר ודבר על אחת כמה וכמה, לפיכך צוו חכמים שלא ימנע אדם עצמו אלא מדברים שמנעתו התורה בלבד, ולא יהא אוסר עצמו בנדרים ובשבועות על דברים המותרים, כך אמרו חכמים לא דייך מה שאסרה תורה אלא שאתה אוסר עליך דברים אחרים, ובכלל הזה אלו שמתענין תמיד אינן בדרך טובה, ואסרו חכמים שיהא אדם מסגף עצמו בתענית, ועל כל הדברים האלו וכיוצא בהן צוה שלמה ואמר אל תהי צדיק הרבה ואל תתחכם יותר למה תשומם.

The Guide for the Perplexed III:48

The object of Nazaritism (Num. 6) is obvious. It keeps away from wine that has ruined people in ardent and modern times. "Many strong men have been slain by it" (Prov. 27:26). "But they also have erred through wine. . . the priest and the prophet" (Isa. 28:7). In the law about the Nazarite we notice even the prohibition, "he shall eat nothing that is made of the vine tree" (Num. 6:4), as an additional precaution, implying the lesson that man must take of wine only as much as is absolutely necessary. For he who abstains from drinking it is called "holy"; his sanctity is made equal to that of the high-priest, in not being allowed to defile himself even to his father, to his mother, and the like. This honour is given him because he abstains from wine.

שפת אמת לפרשת נשא [תרמ"ז]

בפרשת נזירות כל ימי נזרו קדוש הוא א"כ לעולם נגזו הקדושה בלב איש ישראל רק שכפי הפרישות מן הגשמיות מוציא הארת הקדושה מכח אל הפועל. דכתיב וייצר שתי יצירות ויש ציור הנשמה ומתלבש בציור הגוף. רק שצריך האדם לראות למצוא התגלות ציור הפנימי. וז"ש איש כי יפליא דאיתא במדרש בראשית בפסוק גדול אתה ועושה נפלאות ע"ש שדורש על רוח האדם שבקרבו. והוא כמ"ש רמ"א בש"ע או"ח סי' ו' פ"י ומפליא לעשות שהקב"ה קשר הנשמה שהיא רוחני בגוף הגשמי. וזה עצמו פירוש בראשית ברא שיהי' התקשרות להבריאה בהראשית. וזהו עושה נפלאות אתה אלקים לבדך. וקודם החטא הי' מתגלה זה הכח באדם להיות כלול מרוחני וגשמי בלי השתנות. וז"ש אני אמרתי אלקים אתם כו'. ואחר החטא צריכין לפרוש מהגוף לזכות להתגלות ציור הנפלא. ומ"מ יש זמנים ומצות שיכול להתגלות הציור הנ"ל. כמו בשבת שהוא יומא דנשמתי. וגם מצות תפילין בכל יום איתא בזוה"ק שמתגלה ציור האדם ע"י התפילין ובמד' הדעת מתחלק בד' מקומות ע"ש. ורמז לד' פרשיות שבתפילין שהוא התפשטות הדעת בד' מקומות. ודרשו חז"ל שם ה' נקרא עליך זה תפילין שבראש. ותפילין של יד הוא ביטול הגוף שע"י יכול להתגלות כח הנשמה כמו בנזיר ע"י הפרישה. [וסמכו לפרשת סוטה כמ"ש ז"ל הרואה סוטה יזיר עצמו מהיין. והענין הוא דכתיב אשר חטא על הנפש דרשו חז"ל על שציער עצמו מהיין. והיינו כי מכוון האמת הי' שיהי' האדם כדכ' עשה האלקים כו' האדם ישר כולל הנשמה והגוף כאחד ולא יצטרך לפרוש מכל זה. אך כשרואין התגברות היצה"ר. בע"כ צריכין להשליך הגשמי והגוף כדי לזכות להארת הנשמה כנ"ל]: